



Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 16. Imaginare te adstare conspectui Dei, quando teiuras, & in eum tuos desige oculos cum Dauide, & vt sancta Ezechelis animalia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

largitus ad bene operandum, lucto, homines fugiendo. *Luceat lux vestra oram hominibus, ut videant opera vestra bona.*
 Cum autem altare aromatum erexeris, id est, cor tuum, pariter primò omnium, offert Deo operum tuorum suave fragrans thymiana, ut sint in eius honorem, hæc tua sit mens, & exemplò tuò ceteri Deo seruiant, cuiusque nomen glorificent. *Ut videntes opera vestra bona glorificent Patrem vestrum qui in caelis est.* Conuenit Magistro discipulus & D. Paul. Christo: dum sic monet
Sive ergo manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite. Et hoc idem tibi incumbit, in quolibet sacrificio, quod Deo consecras, siue penitentiæ pro peccatis tuis, siue orationum, Confessionis, Communionis, siue elemosinarum antequam illa offeras, pro fundamento sacrificium facito incensi & aromatum, sanctâ tuâ intentione remittendo, quidquid sis arctatus, in summi Dei honorem, velut cui primariò & principaliter opas complacete, seruire & gratulari.

§. 16. Imaginare te adflare conspectui Dei, quando ieiunas, & in eum tuos desige oculos cum Dauide, & ut sancta Ezechielis animalia.

SI autem scire desideres, quomodo hæc possis in praxim redigere, accipe doctrinam D. Chrysost. quam dedimus a. & consulit ad iher. D. Bern. b. quando bonum aliquod opus aggredieris: imaginare tibi excelsum quendam thronum, in quo tibi proponis Deum sedentem totò in cælesti curia circumcinctum, te verò in conspectu diuinæ Maiestatis & celsitudinis adstantem, eò planè modo, quò dicit D. Paul. ad hille Moysen: *Qui inuisibilem, tanquam videns sustinuit.* Recogita, Deum cum toto suo cælo te spectantem. Hoc est agere id, quod dicit Spiritus S. de iusto: *Qui in sensu cogitabit circumspersionem Dei.* Qui sibi imaginabitur, se adesse conspectui Dei, qui intueatur attentè & circumspiciat id omne, quod operaris.

Notatu dignum est verbum hoc: *Circumspersionem:* declarat enim, Deum non simpliciter seu perfunctoriè opus intueri, sed videre, itertumque videre, ex omni parte circumspicere, eius est, circumspicere, quod bene dixit D. Aug. *Tu es enim spirituum ponderator, & vtrum radix dulcis sit, an amara, de qua foris pulchra folia cernuntur.* Hieron. Bapt. de Lanuza, Tom. 1.

mitantur. Tu index interius melius ipse nosti & etiam medullas radicem subtilius perscrutaris. & non solum intentionem; sed radicis eius medullam intimam discretissimâ tua lucis veritate colligis numeras, intueris, & consignas, ut reddas unicuique non solummodo secundum opera, vel intentionem, sed etiam secundum interiorem absconditam medullam radicis, de qua procedis intentio operantis.

Magni sunt hæc ponderis verba: Imaginare tibi in sensu tuo Deum residentem, illò modò perscrutantem opera tua, cor tuum, intentionem tuam, Medullas radicem intimas &c. In omnibus que agis (hoc te D. Bernard.) Deum esse presentem cognosce. Et considera supremam tantamque Maiestatem, profundâ humilitate offerro illud, quod agere intendis, vilem tuam paupertatem agnosceas, & quam nihil sis, ei referens gratias infinitas, quod sibi placuerit obsequium suscipere tam abiectæ creaturæ, & vermis proiecctissimi, inque in rebus, quæ illi tam parum conducunt.

Hoc autem agebat Datus, homo secundum cor Dei: *Prouidebam Dominum in conspectu meo Ps. 138.* semper Hæc mihi erat perpetua sollicitudo. semper mihi ante oculos Deum considerare præsentem. Aduerte cum D. Basil. illud semper, quod Lib. 1. de bene capietur, ex declaratione alicuius difficultatis circa mysteriosa illa animalia, quæ Deus ostendit Ezechiel, nobis in his verissimum indicans symbolum suorum sanctorum. Dicit de reg. sus. illis primò Propheta: *Vbi erat impetus spiritus ill. reg. 5. luc. gradiebantur, nec reuertebantur cum ambula. Cap. 1. 12. ront.* Et duabus lineis infra, statim dicit: *Animalia ibant & reuertebantur in similitudinem hominum fulguris coruscantis.* Opponit D. Gregor. subsille Ezech. paulisper, o propheta, videtur quod cum vix rem vnâ dixeris, statim illam recantes. Si dicitis: *ibant & non reuertebantur,* quomodo statim adiungis: *ibant & reuertebantur.* Valde sibi ezechielie hæc videntur esse contraria: *ibant & non reuertebantur, & ibant & reuertebantur.* explica.

Vila fuit aliquibus tanta hæc difficultas, ut tunc referente D. Hieron. opinati sint & voluerint se: *In e. 1. c. 1.* eundam hanc sententiam eradendam, cum tam Ezechiel, contraria priori videatur, dixeruntque Septuaginta Interpretes eam ex proprio cerebro addidisse. Non potest hoc dici, replicat D. Hieron. nec tale responsum admitti: quia iuxta illud, multas deberemus ex sacro textu expungere sententias, quæ sibi videntur contrariæ. Videto illipsum in Proverbis quod duas simul ponat sententias: *Primam: Ne respondeas stulto iuxta Prou. 26. stultissimam suam, ne efficiarū ei similis. Secundam: 4. 5.*

Responde

D. B. A. M.

Respondit stulto in xta stultitiam suam, ne sibi sapiens esse videatur. An non tibi videntur hæc duræ sententiæ ex diametro esse contrariæ? Verbis verè sunt; in sensu verò minimè: eorum enim auctor est Spiritus sanctus qui cum semper proloquatur veritatem, sibi contradicere non potest, & in hoc quò sibi contrariæ esse videntur, divina continent documenta, quæ modò non vacat declarare.

Quà igitur ratione duas has facies convenire sententias? *ibant & non reuertebantur; ibant & reuertebantur.* Ego tibi explanabo, ait D. Hier. Hoc intellige de capitibus eorum ac faciebus: quando dicit non reuertebantur: quia progredi verendo caput, signum est levitatis: quando verò ait, *ibant & reuertebantur*, hic sensus sit de eorum corporibus, respici enim ibant & reuertebantur corporibus suis, modò ante, modò retro, ubi, & quomoda eos imperat spiritus propellebat. Hoc indicare voluit ipsemet Propheta his verbis: *Innumquaque eorum, coram facie sua ambulabat.* Expositio est hæc literalis, quæ D. Theodoro visa est legitima, & nostro optimè conducit intento.

II. Negari non potest (asserente D. Gregor.) viros sanctos debere coram facie Dei ambulare operibus pietatis & cultus divini, orationibus, confessionibus, communionibus, stationibus & actibus religiosis. Itidem ipsis esse necessarium reverti ad proximum elemosynis in pauperes, captivis, xenodochia, viduam nudam clamide, argenteam veste; & etiam ad se ipsos, ut carnem subiciant rationi, ieiuniis, disciplinis & actibus mortificationis, prout Spiritus sanctus illos suo impulsu monet interius, & præceptis Dei, ac S. Ecclesiæ exterius. Verumtamen totum faciunt, oculos suos semper in Deum habentes defixos; nec caput, nec oculos retro vertunt, ne id contingat (terre nos D. Hieron.) quod gratiæ Dei experta passæ est vxor Lot, quæ montem sursum ascendens festino gradu, ut in eundem Sodomorum incolumis eriperetur, seque ibidem saluam tutamque servaret, oculos tamen retro deflexit, profanam intuita civitatem, quo aspectu omnes eius passus fuerunt irriti. O magnum infortunium, gressus figere salvationis sursum ad montem, & oculos retro Sodomam versus reflectere? Sic agunt stolidi & male suadi Christiani, gressus eorum versus dirigentes ieiuniis, elemosynis, orationibus, stationibus, missarum sacrificiis, aliisque bonis operibus, reuertuntur, oculos retrorsum ad mundum convertunt, ut illi complacent, & sancti videan-

tur. Non ita ego, testatur David, Auctus religiosus ad Dei gloriam exequor, & revertere operibus charitatis, proximo meo succurrendo, oculos nunquam deflectens retrorsum: illos enim perpetuo fixos detineo in Deum caelum versus: *Providebam Dominum in conspectu meo semper.* Intendit dicere (explicat D. Thom) id quod in alio Psalmo dixit: *Oculi mei semper ad Dominum.* Vel ut aduertit Brixianus ex Hieron: *Constituam de vigione mei Deum tanquam spectatorem.* Videtur autem spectare, id quod Deus Moyse præceperat, quando primum posuit ab ipso aquam populo sitienti: præcepit ei, ut senioribus associatus pariter & nobilioribus petram scandat, sicut in cacumine montis Creb; & quod ipse Deus statet supra petram, videbitur se ostendens. Credit Lipoman, hoc significum, supra petram columnam illam ignis collocatam, quæ populum ducebat, quæ erat iustitiarum throni Dei. *Ego stabo ibi coram te supra petram.* Hoc autem tibi erit agendum: *erectus petram oculis tamè in me defixis, qui stabo supra petram.*

Hoc est quod à te poscit Deus, verè in petream, disciplinas in carnem tuam, ieiunium in corpus tuum, elemosynas in pauperes, vestium in nudos, gressus in nosocomia, oculos tamen fixis in Deum; idque iuxta Christi consilium: *Ne videaris hominibus ieiunans, sed Patri tuo qui videt in abscondito & Pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi.* Si verò ad alteram partem deflectas oculos, non habes, quod ab ipso possis sperare, quia tales ab illa opinione revocant, dum ait: *Receperunt mercedem suam.* Ut verò te ad hoc obliget, loquitur tibi Christus, te præveniens, ut huic rei diligenter inuigiles, & gravissis, & prudenter progrediaris. *Attendite, ne sitis vestram faciatis coram hominibus, ut videamini ab eis: alioquin mercedem non habebitis apud Patrem vestrum.* Ratio est: cum sit cuius vana gloria, & humane laudis appetitus tanta quàm maximè nociva, & quæ honorum operum depredat, & valorem, & meritum, & ea re lingua sine subtilantia curellionis instat, quæ consumpto optimo tritici grano, relinquit solam paleam, & exteriorem apparentiam; Est pariter vitium summo opere fictum, dissimulatum, & quod suaviter, & inaduertenter se ingerit peccatoribus sanctissimorum etiam vitiorum, estque superatu perdifficile. Non est peccatum vile ac sordidum, quod vilia ac sordida corda oppugnet, & terrena, quæ rebus vilioribus, inferio-ribus, ac nihili occupantur, sed viros aggreditur præclariores, qui & sidera transcendunt operibus

33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

bus religiosis, ac toti mundo stupendis. Non inquietat sordidum sensualem, ferentem luto suarum turpitudinum demersum, nec gulae deum; qui non alterius magis sit sollicitus Dei, quam sui ventris. Non molestat aurum vilem, cui totum cor sit infinis terrarum bonis affixum; ad illos, nec oculos quidem deflectit, ut illos aspiciat: sed illum aggreditur, qui carnem suam debellat disciplinis, ieiuniis, & asperioribus penitentis: illum, qui altissima contemplationi intentus conuertatur in superbis; illum, qui nihil aliud curare videtur quam confessionem, communionem, Sacramentorum frequentationem, opera misericordiae, visitationes hospitalium, orphanorum subsidium, pauperum remedium; cuius hanc seculo rationem esse, quam videt D. August. expendens huius peccati conditionem seu naturam, quae adeo singularis est, ut omnino contraria naturae vitiorum in genere esse videatur, & eorum quae agnoscimus in particulari.

Res est notissima vitium per virtutem destrui eisdem contrarium, & iuxta scitum philosophicum, vnumquodque corrumpitur per sui contrarium: deinde in alphabetico nostro septem esse peccata mortalia in particulari legimus, & haec per septem alias virtutes illis contrarias superantur: superbia enim humilitate devincitur: avaritia liberalitate repellitur: luxuria castitate exterminatur &c. Hoc autem vitium vanae gloriae, non solum non destruitur aut virtutum actibus emittitur; quinimo ex eisdem nascitur & excutitur, & tanto insurgit vehementius, & tanto virescunt fortiores, quanto virtutum actus sunt excellentiores, & superioris meriti: & ex his actibus virtutum maiori efficacia sibi robur sumunt, quas ex diametro illi cognoscimus esse oppositas. Ruminant hoc subtiliter D. Hieron. & August. b. quod & vniuersique in seipso potest advertere. Videbis praedicatorum celebrem habentem concionem, in qua eloquentiam quamquam divinam, conceptibus exquisitissimis ex intus visceribus S. Scripturae hausit, & omnimode generis Doctorum, totis viribus vitium istud studet eradicare, oculis spectanda offerens eiusdem damna, & ea quam magna producat in anima, qua ratione destruat opera sancta, quantam sollicitudine debeat repellere id quod tantam edit stragem; & quanto vehementius in illud inuenitur, lucidius perorat, illud exterminare conatus & annihilare, ut omnibus videatur exterminatum; eo fortius insurgit, & cor praedicatoris inuadit, & eo ipso illum aggreditur, & uento

fatis conflictu: ab intus enim cum alloquitur. O amice, sis quietus, quam oratorie contra vanam gloriam perorasti! O quis non admiretur orationem adeo bene fundatam! O quam gratus auditorio! O quales applausus in populo commouisti! Ipsemet D. August. fatetur, hoc se expertum; cum enim statueret die quodam contra hoc vitium deponere, iamque discursu sui intellectus plus Angelico quam humano optime fundato peroraret, maiori enis rem cordi haberet, ac eloquentiam suam admirabili, omnium animos ab ore suo suspenderet, vanam gloriam abrogaret: medio orationis inchoata decursu sinit; & ait: Notate, quae so. Frater, quis ille firmiter tam ferax, qui quod plus illum aggreddior, & fortiores in eum explodo globos, ipsi rationibus quas & auditis & videtis, quibus eum oppugno, eo se feruentius erigit contra me, bellum mouet, sed suauis, & cor meum impugnat, sed magnarum virium adulationibus, me effertendo; O Augustine, quam eloquenter peroras, quam apte auditoribus tuarum quadrant rationes! quam alie suspensas tenes populos, quam ab ore tuo dependentes, quid te plura possit Angelus? Hac mihi ipse quoties canto &c. Tamen uolens meum cum aduersario dimicant, saepe ab eo vulnera capio.

Quam virulentus, & venenatae naturae foret draco ille, qui durissimo iu quo eum percuteres, & auferres caput, magis roboraretur, vires illi accrescerent ex vulnere, & furiosior in te assurgeret? quis eum speraret posse superari? quis ignis tam difficilis extinctus, qui quod maiora aqua fluente, ut extingueretur ei super insunderes, eo feruentius accenderetur, & ex ipsa aqua flammam recipere ardentiores, ut his te in cineres redigeret? Hoc mihi contigit (testatur D. August.) cum dracone illo infernali, & igne consumente omne bonum, vade ei enata est perpetua suspicio, quam ipse fatetur, dum sibi foret praedicandum. *Credite cordi nostro, quod videre non potestis, scit ipse, qui misit nobis, qui propitius sit nobis, cum, quando sub illo tremore, ad vos loquimur.* Quin imò idem de se fatetur Magnus ille D. Gregor. Absoluto enim opere illo satis nunquam laudato, Expositionis moralium in Iob; ubi multoties subtiliter agit contra hoc vitium; cum absoluto vero opere illud relegeret, & sibi videretur esse optimum, ex ipsa sui operis excellentia, ecce insurgit vitium illud, & tanto cor eius impetu pulsatur, dicens; O Gregor, quam subtiliter scripsisti, quam eminentem excellentiam includunt tui discursus: quam ad

Epist. 64. to. 2. V. D. Augustinus contra vanam gloriam praedicantem causam ipsam molestat. Similitudo. In illud. Ps. 50. Audi tui meum. Av. 6. V. II. Ipsa quog. D. Gregor. goria impugnavit.



viuum huius vanæ gloriæ damna expressit: vt
 S. Pontificem in tam arctas compulerit angu-
 stias, vt ne hoc vitio superaretur, totis animæ
 suæ viribus ad Deum recurreret, supplex auxi-
 lium petiturus, & orationum suffragia, ab iis
 qui eius hoc opus essent perlecturi, emendica-
 ret. Hanc ob causam monet nos D. Hieron. vt
 solliciti & anxij ambulemus scæ viuamus: au-
 dientes D. Paulum. *Non efficiamur inanibus gloria*
 VIII. *cupidi, inuicem prouocantes, inuicem inuidantes.*
 Vitium hoc tale est, ait, vt si vel vno momento
 negligenter & incuriè te geras quanto magis
 sincerè velis illud extirpare, eò ipso magis in-
 surget nouasque contra te vires recuperabit. Ca-
 pe experientiam, ait, in eo quod etiam aduertit
 eloquentiæ Princeps Cicero de alio, qui ex pro-
 posito magno labore, ac vigilijs integram li-
 bram composuit contra illud vitium, t. r. ut vt
 illud eradicaret, & de hominum cordibus erue-
 ret appetitum illum vanæ gloriæ, & laudis ter-
 renæ desiderium, hunc prænotauit *De contem-
 ptu gloriæ.* Et si rem intimos timetis, inue-
 nites, quod quanto illo in opere vlcetius progrea-
 ditur, tanto magis excitatur in auctore ipso vi-
 tiosus ille vanæ gloriæ affectus, cuius sit deside-
 rium, vt omnes librum videant, legant, rumi-
 nent, extollant. Ita vt, eo ipso, quo contra vi-
 tium illud debaccharur: quæretur, optaret, in-
 tenderet vanam hanc gloriæ, vnde quantà po-
 tuit emphasi principio libri nomen suum præ-
 cepit. *Videat plerisque (quod etiam Tullius ait)*
 D. *libros suos de commendanda gloriâ scribere, & causâ*
 H. *gloriæ proprii nominis titulos prænotare.*
 Tam. *Hoc etiam liquet in multis Prædicatoribus,*
 quod dum prædicant contra illud vitium, & op-
 tant illud mundo eliminare, hac viâ eorum cor-
 dibus infigatur: & patet propriam gloriæ esse
 primam in intentione & eorum desiderio, in eo
 quod assurgunt & contristantur, quando per-
 cipiuntur, qui eos laudibus effert, aduertant
 esse neminem. Quid ergo (ait) quando concio-
 nem & prædicatorem vituperant, reprehendunt,
 reiciunt, vel alios sibi vident præferri? viuunt,
 vt dicit D. Paul. *Inanis gloria cupidi, inuicem*
 Al. *prouocantes, inuicem inuidantes.* Hinc D. Hie-
 Gal. *ronym. educit hanc propositionem, quod si*
 26. *possunt alijs sancti admirationi esse ob præclara*
 eorum cum opera, tum miracula, sicut multi
 eorum nobis sunt admirationi, inde tamen ma-
 iorem ansam admirationis præbent, quando
 præter illa, admiramur, illos vincere vanam glo-
 riam potuisse, quæ ex ipsis cum virtutibus, tum
 miraculis soleat exoriri: proinde vitam S. Hi-

laronis describens, postquam stupenda eius re-
 tulit miracula, abstinentiam prodigiosam, ieiun-
 tia penè fidem omnem excellentiam, superemi-
 nentem S. Scripturæ notitiam, demum his ver-
 bis concludit: Quod in Sancto viro illo summa
 admiratione dignum fuit, supra tot & tantas
 prærogatiuas virtutum, hoc erat, quod pedibus
 subtrauisset & conculcasset gloriæ, bonam
 opinionem & hominum laudes, non tantum eas
 non acceptando, sed seipsum semper vilipen-
 dendo. Hæc sunt D. Hieron. verba: *Mirantur*
alij signa qua fecit, mirantur incredibilem absti-
nentiam, seuentiam, humilitatem, ego nihil ita
supro, quam gloriæ & honorem illum concul-
care potuisse. Idcirco notat Ecclesia, & summis
 esset laudibus Angelicum Doctorem S. Theo-
 mam; quod præter tot prærogatiuas, quibus
 cæteris eminebat, vitæ nobilitatis (erat enim
 patre natus inter principes præcipuos Regni
 Neapolitani: matre verò duarum reginarum
 sorore legitimâ) sanctitate præclarâ, quâ singu-
 lis penè horis in aëra extaticus sussum rapieba-
 tur; sapientiâ cælesti & Angelicâ ab ipso met
 Christo comprobâtâ: nunquam aduersus eum
 hoc vitium præualuerit: ita vt nec quidem pri-
 mas senserit titillationes *O mundi Dei gratia viu-*
ens quodiu miraculum, pessifera superbia nun-
quam per sensit stimulum. Pensanda sunt illa verba
(nunquam per sensit stimulum) Opus agere præ-
 clarum, & de seipso humiliter sentire, nec locum
 dare vanæ gloriæ, ipso opere est magis miran-
 dum, hinc D. Bernard. *Mirabilem apparere, &*
contemptibilem reputare, hoc ego ipse vi. in vobis
mirabilis iudico. Hoc occasione idè addit quod
 ex D. Hieron. retulimus, valde raros esse, etiam
 inter sanctitate præclariores, quos hoc vitium
 non oppugnet, & si eos non superet, ad minus
 non sumi opere coarctet: Est autem hoc vitium
 tale, & superatu adeo difficile, vt vix vilius D.
 Hieronym. inueniat qui ex eo omnimodam reser-
 ferat victoriam; hoc verò assererat vt bis certè
 diuinit, conueniens vniuersiuique iudicium:
Conueniat vniuersiuique cor suum, & in omni vita
inueniet, quam vanum sit fideliem animum inuerti,
vt nihil ob vanam gloriæ cupiditatem, nihil ob
musculos hominum faciat &c. Difficile est Deo
vanum iudice esse continentem.
 Sæpius aduertunt D. Cyprian. & D. Gregor.
 b. id quod refert D. Luc. c. de septuaginta disci-
 bus Christi discipulis elegit eos, nominauit eos
 misit illos prædicare, cum plenaria curandi in-
 firmos potestate, & dæmonia eiciendi aucto-
 ritate. Profecti sunt, & laudabiliter officio

17. r. 4. suo sancti reuertuntur, pendunt, quam felicitatem eis opus hoc successerit, quod egerant, exurgit illico in eorum cordibus affectus, nescio quis, *Ezech. 9.* vane gloria, cum magna complacentia fructus illius, quem mellerant, accurrat pariter feruens *Psalm. 36.* desisterum, vt totus eis orbis propter hoc concitetur. *Luce. 10.* gratuletur. *Complacere sibi in miraculis gratulandi,* ait D. Cyprian. Qui id non aduerentes, illi frænum laxabant, eo modo, vt necesse fuerit Christum illos reprimere, redarguendo, & exemplum proponendo casus ac perditionis supremi Angeli, quem similis inanis sui complacentia mutauit ex nobilissima creatura in dæmonem maxime abominabilem, eumque calis exturbauit. *Videbam Satanam sicut fulgur &c. Repressa est* (dicente D. Cyprian) *intra panem Domino similitudinis eorum presumptio.*

Hoc contigit illis discipulis. Quis est, qui idem non pariat? Communiter euenit, quod eo momento, quo opus aliquod excellens ad Dei gloriam ordinatur, statim homo sentiat in se eisdem magnam complacentiam, cuius in peccatore gloriola quædam oriatur, desiderium inflammatur, & exurgat cupiditas, vt omnes id videant, magni faciant, & auctorem collaudent. *Oritur tibi* (ait Or. gen. hoc desiderium & vane gloriæ cupiditas in occursum, post opus primum ac bonum, quod fecisti. Sicut Duci Iephie uenit occurrit filia, tota festiua præ gaudio, & signis congratulationis, quando eruento prælo demeritis hostibus, insigni victoria clausus pater domum remeant. Q. iado tibi tunc occurrit, occide illum, vt Iephie filiam, sanctæ intentionis cultor, soli Deo illud offerendo, vt declarauimus. Viue sollicitus, conseruans in oculis Dei illud quod pro eo agere incepisti, præcauens ne oculos tuos declines ad oculos hominum, vt docuit Moyses, erigens manus suas, & sursum claras vi magnâ detinens, vt de hostibus victoriam reportaret. Vide eisdem T. act. vbi valde fusè egimus de iis quæ ad hanc rem spectant.

§. 17. Tertius labor. Exponendus est homo in ordine ad proximum, id est, elemosynæ, qui in calo thesaurizat.

37. **R**elicta pars vltima, eaque tertia, postquam lapis denuò dolari debet, idque quâ parte respicit proximum. Nascimur omnes propriis nostris commodis inclinati, vt non solum velimus nobis id quod nostrum est, sed insuper adhuc riget in nobis auaritiâ, quâ manum mit-

tamus ad aliena. Tam longè ab hoc oportet distare (monet Christus) vt iniuriam proximo non irrogare præsumas, ei quod suum est, adimendo, quin potius, dum videris eum premi necessitate, & de tuo succurras, dans ei elemosynam, & adiuuans eius inopiam.

Hoc tertium est, quod nobis Christus in hoc Euangelio decernit, dare pauperibus elemosynam. Ita intelligunt D. Chrysost. a D. Petrus a Ho. 27. Chrysol. b D. August. c & optimè ad rem probat D. Basil. d Aduerte, quæso te, artificium Christi Saluatoris, vt elemosynam des libenter, & hilariter, non tibi dicit absolūtè, vt des bona tua alteri, sed eorum tibi diuitem thesaurum congreges in caelestibus: *Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, ubi arugo &c. Thesaurizate autem vobis thesauros in calo.* Nolite facere sarcinas de thesauris vestris, neque illos colligatis, vt in terra dimittatis; mille namque substabunt periculis, hinc ne tinea contumpanatur, inde ne æruginè pereant, aut à latronibus auferantur. Facite thesaurorum vestrorum cistam, cælum, Eleemosynasque ibidem recondite: illic enim eos non absumet tinea, rubigo non exedet, nec diripient latrones: est enim ab his omnibus liberum. Et cum ibidem habueritis bona vestra, eritis & vos pariter illis: res est enim notissima, quod quicquid illic habeat cor & animam, vbi habet & thesauros.

Mille rationes offeruntur, quibus ad elemosynam obligamur (quas alias declarauimus.) Hanc solummodo volo expendere, quam Christus nobis indicat, dom ait, dare elemosynam, ita cadere ad emolumentum nostrum: vt non solum nos perdamus ea quæ largimur, sed potius ea nobis in calo reddamus securiora. Vt nobis Christus vitam inspiret, id agit quod olim Elia fecit, vt puerum mortuum suscitaret: quid egit? conuulit oculos oculos, & suos posuit super oculos pueri, & eo modo illuminauit, & vitam dedit. Oculos hominis, & id quod maxime attendit, hoc dixero esse, quomodo possit diuitias congregare, thesauros congregare, augere, custodire, vt dum voluerit, eis uti possit. Super istos Christus suos ponit quoque oculos: & ait: ego idem tecum pretendo, vt multum diues sis, diuitias tuas certo loco seruatas habeas, securas & omni periculo liberas. Et ita statuit, vt eas in terra non dimittas: subiacent enim illis plurimus periculis. Verum vbi ab omni periculo sint liberæ, hoc est in calo.

Theaurizate vobis &c. Notate, diuites (ait *Vide tract. D. August.*) verba hæc. Non vult Deus bona tua a. p. 2 §. 10. ubi v. 24. 20.